

Què ha dit el TJUE?

written by Josep M. Boixareu Vilaplana | 4 de febrer de 2023

Amigues, amics,

Hi ha dos temes que em criden especialment l'atenció, com suposo que també us deuen interessar a vosaltres, car són d'una certa transcendència per al nostre país malgrat que tots dos són prou complicats, fins i tot difícils d'esbrinar. Cronològicament, es tracta de la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea sobre les condicions en què un estat pot rebutjar o no una euroordre d'extradició plantejada per un jutge d'un altre estat i que podria afectar d'immediat a l'exiliat polític Lluís Puig; tema sorgit arran d'una pregunta plantejada genèricament pel jutge Llarena al TJUE. El segon tema seria l'acord entre ERC, PSC i Comuns per tirar endavant els pressupostos per al 2023 de la Generalitat de Catalunya. Si no puc acabar els dos temes avui continuaré demà. Vaig pel primer.

D'entrada us diré que m'he llegit sencera la dita sentència del TJUE, de quaranta pàgines, i que he acabat marejat. No hi entenc de dret i he recorregut a tota mena de comentaris d'uns i altres abans de dir-hi la meua que, confesso, carrega les tintes cap a una banda; *VilaWeb* m'hi ha ajudat. Podeu considerar-la una opinió, tal com és. Els advocats dels exiliats polítics han aconseguit que el TJUE reconegués com una situació particular la que sofreixen els dirigents independentistes perseguits per l'Estat espanyol, la qual cosa comporta el risc d'unes deficiències en el funcionament de l'estat de dret aplicables a un grup objectivament identificable de persones i que podria ser una de les raons per la qual fos rebutjada una euroordre d'extradició. Cal, però, que la persona reclamada argumenti amb proves objectives i demostrables que perilla si és extradida. Creieu que no n'hi ha prou de proves? Un munt! El concepte del grup de "persones en risc" representa, pels nostres juristes –Boye, Elbal, Van

den Eynde i Salellas, no pels de la *villa i corte*— un salt endavant, perquè permet d'encaixar dins del dret de la UE la particularitat del cas català, i ofereix als jutges que hagin de decidir sobre les euroordres un instrument jurídic per rebutjar-les.

Com demostrar-ho? Molts de nosaltres ho tindríem molt clar, però cal aportar proves i una d'aquestes, no menor, és aquell informe del Grup de Detencions Arbitràries de l'ONU que, arran del trist judici dels nostres polítics independentistes al Tribunal Suprem espanyol, afirmava de manera contundent que la justícia espanyola havia vulnerat uns quants drets fonamentals dels presoners polítics i n'exigia l'alliberament immediat. Endemés, l'informe esmentat deia literalment: “El Grup de Treball no ha estat convençut que el jutge natural per a jutjar-los per aquests presumptes delictes correspongui als tribunals que actualment duen el cas”. El TJUE accepta que l'informe del Grup de Treball de l'ONU “pot formar part dels elements que es poden tenir em compte” a l'hora de determinar que hi ha un funcionament deficient de l'estat de dret en relació amb aquest grup de persones identificables.

El tribunal europeu afirma que el Tribunal Suprem Espanyol no és el competent per a jutjar els independentistes: “no es pot considerar un tribunal suprem nacional que resolgui en primera instància i en darrera instància sobre un afer penal sense disposar d'una base legal expressa que li confereixi competència per a enjudiciar la totalitat dels encausats”. I aquesta base legal no existeix.

El TJUE també afirma, però, que la denegació de l'extradició ha de ser excepcional, i d'acord amb la constatació de proves fefaent, que hi ha un risc personal de vulneració de drets en el marc d'una fallada sistèmica del poder judicial de manera general o de manera concreta contra un grup de persones identificables. Torno a fer la pregunta: què us sembla? Ja sé que a “Madrid” diran que no a aquesta “fallada sistèmica” i també alguns d'aquí que ja sabem qui són, però hi ha

prestigiosos juristes d'aquí i d'allà que diuen que aquesta fallada hi és pel que fa als polítics independentistes jutjats al Suprem i pel que fa als exiliats polítics.

I, què passa amb Llarena? Sí, el TJUE li respon que es poden dictar noves euroordres contra una persona a qui prèviament la justícia d'un estat n'hagi denegat una. **Però**, per què Llarena no ho ha fet ja, amb les ganes que en té? Ah! Resulta que el tribunal europeu també li diu que hi ha unes "excepcions", com hem vist abans, que encaixen perfectament amb el cas de Lluís Puig. Haig de confessar que no entenc una "aparent contradicció" que hi ha entre el que el TJUE ha dit abans i el que diu més endavant: "Si les circumstàncies no han canviat, una autoritat judicial emissora no pot emetre una nova euroordre contra una persona quan una autoritat judicial d'execució hagi denegat una euroordre anterior dictada contra aquesta persona". La sentència fa referència a l'article 47, paràgraf segon, de la Carta Europea de Drets Fonamentals sobre el dret del jutge imparcial. Insisteixo, coincideix amb el cas de Lluís Puig amb Bèlgica. La sentència europea li recorda a Llarena que "cal que l'autoritat judicial que vulgui emetre una euroordre examini si, tenint en compte les particularitats del cas concret, aquesta emissió té un caràcter proporcionat", afegint que cal que tingui en compte "la naturalesa i la gravetat de la infracció que s'imputa i les conseqüències per aquesta persona...". A Europa els jutges no pensen com els hereus del franquisme. La sentència o resposta a Llarena també deixa clar que no es pot fer abús dels sistema de l'euroordre. Hi ha un precedent del vicepresident del TJUE, en que sentència que Llarena n'havia abusat en el cas de la immunitat cautelar de Puigdemont, Comín i Ponsatí.

Està clar que Llarena està acorralat per la justícia europea i que les esclertes a les quals es refereixen els advocats dels exiliats polítics són ben clares. Què farà Llarena? Recorrerà a l'*orgullo patrio* o se l'embeinarà? S'exposarà a l'enèsima clatellada? El que també està molt clar, i és molt important,

és que la resposta del TJUE posa en safata de plata el fet de guanyar la causa de la impunitat i posa el fonament jurisprudencial, segons *VilaWeb*, perquè el Tribunal Europeu dels Drets Humans dictamini que l'Estat espanyol, o *Reino de España*, va vulnerar el dret dels presoners polítics a un jutge imparcial.

Vostre.